

Užitočné telefónne čísla

Integrovaný záchranný systém (polícia, lekárska služba a polícia)	112
Hasičský a záchranný zbor	150
Rýchla lekárska služba	155
Polícia	158
Mestská polícia	159
Toxikologická informačná služba (nonstop)	02/547 74 166
Linka dôvery toxikomanov (nonstop)	02/534 17 464 - 67
Infolinka o problematike opiátovej závislosti	0915 970 498

Vydalo: Mesto Košice – Mestská polícia, Tr. SNP 48/A

Rok vydania: 2009

Tento materiál vznikol vďaka finančnej podpore Úradu vlády Slovenskej republiky

**AKO A PREČO POVEDAŤ
DROGÁM NIE !!!**

Nikotín

Zdroj drogy

Tabak sa vyrába z usušených listov rastliny rodu *Nicotiana*, ktorého najpopulárnejší a najčastejšie kultivovaný druh *Nicotiana tabacum*, má svoju pôvodnú vlasť v Amerike, konkrétne v Mexiku.

Aktívna látka

Nikotín – alkaloid, ktorý patrí k jedným z najtoxickejších jedov na svete.

Spôsob užívania

Vdychovaním (fajčením) plyných látok z cigariet, cigár a fajok, niekedy šnupaním a žuvaním.

Účinky na organizmus

Uvoľňovanie hormónov adrenalínu a noradrenalínu, čím sa zvyšuje srdcový pulz a krvný tlak v stave pokoja. Keď sa jed dostane do mozgu, cíti sa človek aktívny, akcieschopný a vzrušený. Zároveň sa znižuje svalové napätie, nastáva uvoľnenie a uľahčenie. Zvyšuje sa tvorba "zlého" LDL cholesterolu a voľných mastných kyselín v krvi, taktiež sa zvyšuje koncentráciu fibrinogénu, a tým príľnavosť krvných doštičiek, čo podporuje tvorbu krvných zrazenín.

Riziká

Psychická a fyzická závislosť sa vytvára pomerne rýchlo. Výrazné riziko vzniku rôznych závažných ochorení: rakoviny pľúc, rakoviny priedušiek, rakoviny hrubého čreva a pankreasu, srdcového infarktu, ischemickej choroby srdca, chronickej obštrukčnej pľúc, neplodnosti a porúch erekcie u mužov a predčasných pôrodov a spontánnych potratov u žien...

Alkohol

Zdroj drogy

Získava sa kvasením, pri ktorom sa cukor štiepi na alkohol a oxid uhličitý. Vyrába sa prevažne z ovocia alebo obilia.

Aktívna látka

Etylalkohol (etanol) - jedovatý uhľovodík.

Spôsob užívania

Výlučne pitím nápojov s obsahom alkoholu.

Účinky na organizmus

Pôsobenie na centrálnu nervovú sústavu. Už pri užití malého množstva dochádza ku zníženiu reakčnej pohotovosti, koordinácii pohybov, úsudku a vnímaniu bolesti. Pri užití väčšieho množstva dochádza k výpadkom pamäti (oknám) a tlmeniu činnosti centra pre dýchanie a krvného obehu, čo môže viesť až k smrti. Zvyšuje sa agresivita a pocity úzkosti.

Riziká

Pravidelná alebo nadmerná konzumácia vážne poškodzuje pečeň (cirhóza), endokrinný systém a mozgové tkanivo, natrvalo poškodzuje funkciu nervovej sústavy, zvyšuje riziko vzniku rakoviny, vysokého krvného tlaku, impotencie a duševnej choroby. Zvyšuje sociálne problémy (strata zamestnania, rozvodovosť, páchanie trestnej alebo inej protispoločenskej činnosti, samovraždy, domáce násilie)...

Kanabinoidy

Zdroj drogy

Základným zdrojom marihuany (slang. tráva, marylka, joint, seno, mariánka, grass, zelená, doping, smoke, tea...) je **konope siate** (*Cannabis sativa* var. *americana*, *ruderalis*), ktoré sa vyskytuje vo viacerých botanických variantoch. Zdrojom hašišu (slang. hash, skunk, slama, čokoláda, maslo, šit, čira, kreš, čaroš, kanuma...) je **predovšetkým indické konope siate** (*Cannabis sativa* var. *Indica*).

Aktívna látka

THC (delta-9-tetrahydrocannabinol).

Spôsob užívania

Klasickým fajčením alebo pomocou vodnej fajky, inhalovaním (vdychovaním), jedením (ako prísada do rôznych jedál) a pitím (rozpuštením v alkohole, oleji, čaji).

Účinky na organizmus

Prekrvenie očných spojiviek, zvýšená frekvencia srdcovej činnosti, sucho v ústach, výrazná chuť na jedlo alebo naopak nechutenstvo. Výrazne sa mení schopnosť orientácie v čase a priestore. Prejavujú sa pocity šťastia a vznikajú ilúzie a halucinácie.

Riziká

Výrazné riziko vzniku rakoviny, bronchitídy, astmy, atrofického emfyzému pľúc (rozdutie pľúc), porúch osobnosti, krátkodobých porúch pamäti, poruchy chápaného a logického myslenia, zvyšujú sa sklony k samovražde...

Opiáty

Zdroj drogy

Získava sa z nezrelých makovic maku siateho (Papaver somniferum).

Aktívna látka

Morfín (ópium), polosyntetický derivát morfinu - diacetylmorfín (heroín).

Spôsob užívania

Surové ópium sa fajčí pomocou drevených, sklenených alebo hlinených vodných fajok, morfín a heroín sa užívajú podkožne, vnútro svalovo alebo vnútrožilne formou vpichnutia drogy injekčnou striekačkou, inhalovaním heroínu (slang. háčko, herák, junk, matroš...).

Účinky na organizmus

Svrbenie pokožky, zvýšené potenie, zníženie srdcovú frekvenciu a ventiláciu, dochádza k letargickým stavom, poruchám vnímania (halucinácia a ilúzie), odstraňujú sa zábrany. Tlmenie centrálného nervového a dýchacieho systému, čo môže zapríčiniť bezvedomie až smrť.

Riziká

Veľké riziko náhlejšej smrti z predávkovania, riziko nákazy chronickým zápalovým ochorením pečene (hepatitída) a HIV (AIDS), riziko zlyhania pečene, obličiek a pľúc. Predpoklad vzniku zápalového ochorenia ciev mozgu, zvýšený egocentrizmus, vážne poruchy pamäti, rozvrat hodnotového systému, záchvaty úzkosti a paranoidné stavy...

Kokáin a crack

Zdroj drogy

Prírodným zdrojom je rastlina kokaínovníka pravého (Erythroxylon coca).

Aktívna látka

Hydrochlorid kokaínu.

Spôsob užívania

Kokaín (slang. koks, sneh, charly, biely prášok, hviezdny prach...) a **crack** (skala, kameň, rock...) sa aplikujú inhalovaním, fajčením alebo vnútrožilne formou vpichnutia drogy injekčnou striekačkou.

Účinky na organizmus

Zvýšenie telesnej teploty, frekvencie srdcovej činnosti, krvného tlaku, sexuálnej aktivity, tlmenie pocitov bolesti, strachu, hladu a vyčerpanosti, prejavujú sa krátkodobé pocity šťastia, neskôr výrazné pocity úzkosti, strachu až depresie a pocity prenasledovania.

Riziká

Poškodenie nosa a nosovej priehradky, poruchy videnia, impotencia a poruchy erekcie u mužov a predčasné pôrody a spontánne potraty u žien, výrazne zvýšené riziko vzniku srdcového infarktu, epileptických záchvatov, poškodenia ciev a mozgovej kôry, zvyšujúce sa sklony k agresivite. Ťažké psychické zmeny, ktoré často vedú k paranoji, psychóze a degradácii osobnosti...

Amfetamíny

Zdroj drogy

Liečivá s generickým a obchodným názvom a protizákonne vyrábané látky, ktoré sa získavajú s využitím chemickej syntézy.

Aktívna látka

Metamfetamín (pervitín, slang. perník, péčko, pierko, piko, ice...), metyldioxyamfetamín (extáza, slang. éčko, ekina, xtc, koliesko...) a iné.

Spôsob užívania

Perorálne (cez ústa), inhalovaním, fajčením alebo vnútrožilne injekčnou striekačkou.

Účinky na organizmus

Celkové zvýšenie aktivity spojené so zvýšenou motorikou. Zvýšenie telesnej teploty, frekvencie srdcovej činnosti, krvného tlaku, nespavosť a nechutenstvo, zvýšenie empatie, komunikatívnosti, potreby niekoho sa dotýkať. Neskôr dochádza k poruchám tepelnej regulácie.

Riziká

Riziko náhleho zlyhania srdcovej činnosti, činnosti obličiek, pečene a imunitného systému. Pri dlhodobejšom a nadmernom užívaní je výrazne zvýšené riziko vzniku krvácania do mozgu, kolapsu obehového systému z dôvodu celkovej vyčerpanosti a dehydratácie. Objavujú sa halucinácie, nepokoj, úzkosť, depresie a psychóza. Osobnosť konzumenta sa rýchlo degraduje, pričom dochádza k strate kontrolných mechanizmov, kontroly nad sebou...

Halucínogény

Zdroj drogy

Celý rad voľne rastúcich rastlín (durman obecný, muškátový oriešok, kaktus lofofora Williamsova...) , a húb (lysohlávky, golierovky, muchotrávka červená...), ale aj polosyntetické a syntetické látky.

Aktívna látka

Atropín, skopolamín, hyoscyamin, dietylamid kyseliny lysergovej (LSD, slang. acid, cyklista, trip, vitamín L, kyselina...), meskalín, psilocybín, fenylicyklidín (syntetický) a iné.

Spôsob užívania

Perorálne (cez ústa), ojedinele inhalovaním, fajčením alebo vnútrožilne injekčnou striekačkou.

Účinky na organizmus

Vzostup telesnej teploty a krvného tlaku, poruchy vnímania, fantazijné predstavy, neobvyklé emočné stavy, ilúzie, halucinácie a paranoidné stavy.

Riziká

Vysoké riziko náhleho zlyhania životne dôležitých vnútorných orgánov z dôvodu predávkovania sa zo strany užívateľa, pri dlhodobom užívaní sa vyskytujú extrémne rýchlo prebiehajúce zápalové poškodenia pečene a bakteriálne zápaly výstelky srdcových oddielov. Taktiež sa zvyšuje riziko vzniku schizofrénie a schizoidných porúch osobnosti, úrazov a samovrážd. U postihnutého jedinca sa môžu objaviť sklony k mysticismu a okultizmu...